

ਵਿਸ਼ਾ - ਪੰਜਾਬੀ

ਮੁਹਾਵਰੇ

ਜਮਾਤ - ਦਸਵੀ

- ਉਸਤਾਦੀ ਕਰਨੀ** - ਬੋਈਮਾਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸਤਾਦੀ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਉੱਗਲ ਕਰਨਾ** - ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਏਨੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਉੱਗਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
- ਉੱਚਾ ਸਾਹ ਨਾ ਕੱਢਣਾ** - ਜੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਖਤ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਉੱਚਾ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੇ।
- ਉੱਚਾ-ਨੀਵਾਂ ਬੋਲਣਾ** - ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹੁ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਨੈਕਰੀ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚਾ-ਨੀਵਾਂ ਬੋਲਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
- ਉਡੀਕ-ਉਡੀਕ ਕੇ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਜਾਣਾ** - ਨੀਲਮ, ਤੈਨੂੰ ਵੀਰੇ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਉਡੀਕ-ਉਡੀਕ ਕੇ ਮੈਂ ਬੁੱਢੀ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਤੂੰ ਨਾ ਆਈ।
- ਉੱਨੀ-ਇੱਕੀ ਦਾ ਫਰਕ ਹੋਣਾ** - ਸਾਡੀ ਸ੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਉੱਨੀ ਇੱਕੀ ਦਾ ਫਰਕ ਸੀ।
- ਉੱਲ੍ਹੁ ਬਣਾਉਣਾ** - ਜਿਹੜੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਲ੍ਲੁ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪ ਉੱਲ੍ਲੁ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਉੱਲ੍ਲੁ ਬੋਲਣਾ** - ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉੱਲ੍ਲੁ ਬੋਲਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।
- ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਆਉਣਾ** - ਗੜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਆ ਗਿਆ।
- ਅੱਖਾਂ ਫੇਰ ਲੈਣਾ** - ਜਦੋਂ ਮਹਿੰਦਰ ਕੋਲ ਧਨ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਵਾਰਥੀ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ।
- ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਉੱਤਰਨਾ** - ਜਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਉੱਤਰ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ।
- ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਕਰਨਾ** - ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਂ ਵਾਹ ਲੱਗਦੀ ਆਪਣੀ ਉਲਾਦ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।
- ਅੱਗ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ** - ਸਰਕਸ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕਰਤਬ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹਨ।
- ਅੱਗ ਲਾਉਣਾ** - ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਵੱਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਅੱਗ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਅੱਡੀਆਂ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਵੇਖਣਾ** - ਹਰਦੀਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਅੱਜ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਅੱਡੀਆਂ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਵੇਖਦੀ ਹੈ।
- ਅੱਡੀ-ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣਾ** - ਨੈਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।
- ਅੱਡੀ ਨਾ ਲੱਗਣਾ** - ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ ਵੇਲੇ ਪੀ.ਟੀ. ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਤਾਂ ਅੱਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦੀ।
- ਅਣਿਆਈ ਮੌਤ ਮਰਨਾ** - ਟੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹਾਦਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲੋਕ ਅਣਿਆਈ ਮੌਤ ਮਰਦੇ ਹਨ।
- ਅੱਤ ਚੁੱਕਣਾ** - ਕਈ ਮੇਟਰ-ਚਾਲਕਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਏਨੀ ਅੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੀੜ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਮੇਟਰ-ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਅਬਾ-ਤਬਾ ਬੋਲਣਾ** - ਸਰਾਬ ਪੀਂਘ ਦਾ ਇੱਕ ਐਗੁਣ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬੀ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅਬਾ-ਤਬਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਲੜਾਈ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਅਲਖ ਮੁਕਾਉਣਾ** - ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਲਖ ਮੁਕਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
- ਅਲੂਣੀ ਸਿਲ ਚੱਟਣਾ** - ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨੀ ਅਲੂਣੀ ਸਿਲ ਚੱਟਣ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

23. ਅੰਨ੍ਹੇ ਅੱਗੇ ਦੀਦੇ ਗਾਲਣੇ - ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਦਾਦ-ਫਰਿਆਦ ਕਰਨਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਅੱਗੇ ਦੀਦੇ ਗਾਲਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।
24. ਆਪਣੀ ਲੱਤ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣੀ - ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਲੱਤ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ ਪ੍ਰਮੰਡੀ ਅਤੇ ਜਿੱਦੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
25. ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਆਪ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਨਾ - ਜਿਹੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਹਲੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਆਪ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ।
26. ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮੀਆਂ ਮਿੱਠੂ ਬਣਨਾ - ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਜੇ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮੀਆਂ ਮਿੱਠੂ ਬਣਨਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।
27. ਆਲੇ ਕੋਡੀ ਛਿੱਕੇ ਕੋਡੀ ਕਰਨਾ - ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦਫ਼ਤਰ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਬਾਬੂ ਆਲੇ ਕੋਡੀ ਛਿੱਕੇ ਕੋਡੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
28. ਆਵਾ ਉਤ ਜਾਣਾ - ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਭਰਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਜੁਆਰੀਆ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਕਬੂਤਰਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਗੱਲ ਕੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਆਵਾ ਹੀ ਉਤਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।
29. ਆਈ-ਚਲਾਈ ਕਰਨਾ - ਘਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਮਸਾਂ ਆਈ-ਚਲਾਈ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਖਰਚ ਜੇਗੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
30. ਆਸਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਜਾਣਾ - ਨਰਿੰਦਰ ਦਾ ਦਸਵੀਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਦਰਜਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਜਾਣੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਹੀ ਫਿਰ ਗਿਆ।
31. ਆਹੂ ਲਾਹੂਣਾ - ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਮਕੋਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ।
32. ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਹੋਣਾ - ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁਣ ਅਜਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਨਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।
33. ਆਂਦਰਾਂ ਠਾਰਨਾ - ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਂਦਰਾਂ ਵੀ ਠਾਰਦੇ ਹਨ।
34. ਆਪਣਾ ਉੱਲ੍ਹ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨਾ - ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣਾ ਉੱਲ੍ਲ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸਤੀ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
35. ਆਪਣੀ ਢਾਈ ਪਾ ਖਿਚੜੀ ਵੱਖਰੀ ਪਕਾਉਣੀ - ਤੈਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਢਾਈ ਪਾ ਖਿਚੜੀ ਵੱਖਰੀ ਪਕਾਉਣੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।
36. ਆਪਣੀ ਪੀਹੜੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਫੇਰਨਾ - ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਉੱਗਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੀਹੜੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਫੇਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
37. ਇੱਕ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ - ਲੋਕ ਉਸ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।
38. ਇੱਕ ਕੰਨ ਸੁਣ ਕੇ ਦੂਜੇ ਕੰਨ ਕੱਢ ਦੇਣਾ - ਲੋਕ ਉਸ ਹਾਕਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਾਦ-ਫਰਿਆਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਨ ਸੁਣ ਕੇ ਦੂਜੇ ਕੰਨ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
39. ਇੱਕ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੁਣਾਉਣਾ - ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ, ਉਹਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹੋਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੁਣਾਏਗਾ।
40. ਇੱਕੋ ਰੱਸੇ ਫਾਰੇ ਦੇਣਾ - ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਦਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ ਲਈ ਸੀ, ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਦੇ ਕਸੂਰ ਬਦਲੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਰੱਸੇ ਫਾਰੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
41. ਇੱਕੋ ਤੱਕੜੀ ਦੇ ਵੱਟੇ ਹੋਣਾ - ਚੋਰ - ਬਜ਼ਾਰੀਏ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਹੋਣ ਇੱਕੋ ਤੱਕੜੀ ਦੇ ਵੱਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

- 42. ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਲਾਉਣਾ** - ਜਿਹੜੇ ਲੇਕ ਬੇਈਮਾਨੀ, ਰਿਸਵਤਖੋਰੀ ਜਾਂ ਚੋਰ-ਬਜ਼ਾਰੀ ਆਦਿ ਕੁਕਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ-ਯੋਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- 43. ਇੱਟ-ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਵੈਰ ਹੋਣਾ** - ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਪ ਅਤੇ ਨਿਉਲੇ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੱਟ-ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਵੈਰ ਹੈ।
- 44. ਇੱਟ-ਚੁੱਕਦੇ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕਣਾ** - ਭਾਰਤ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਇੱਟ ਚੁੱਕਦੇ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
- 45. ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾਉਣਾ** - ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
- 46. ਈਦ ਦਾ ਚੰਨ ਹੋਣਾ** - ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਏਂ ? ਬੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਮਿਲਿਆ ਏਂ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਈਦ ਦਾ ਚੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਏ।
- 47. ਈਨ ਮੰਨਣਾ** - ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਜਾਲਮ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਈਨ ਨਾ ਮੰਨੀ।
- 48. ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਹੋਣਾ** - ਭਾਰਤ ਅਮਨ-ਪਸੰਦ ਦੇਸਾਂ ਦੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਹੈ।
- 49. ਸੱਤਰਿਆ-ਬਹੱਤਰਿਆ ਜਾਣਾ** - ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਰਿਆ-ਬਹੱਤਰਿਆ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।
- 50. ਸੱਤੀਂ ਕੱਪੜੀਂ ਅੱਗ ਲੱਗਣਾ** - ਸ: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਨੇਕ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਫ ਇਨਸਾਨ ਉੱਤੇ ਚੋਰੀ ਦੇ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸੱਤੀਂ ਕੱਪੜੀਂ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ।
- 51. ਸੱਪ ਸੁੰਘ ਜਾਣਾ** - ਕਈ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਤਾਂ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਪ ਸੁੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 52. ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣਾ** - ਚੋਰ-ਬਜ਼ਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ-ਯੋਹੀਆਂ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣਾ ਹੈ।
- 53. ਸਬਰ ਦਾ ਘੁੱਟ ਭਰਨਾ** - ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੁਲਮ ਅੱਗੇ ਸਬਰ ਦਾ ਘੁੱਟ ਭਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- 54. ਸਬਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਛਲਕਣਾ** - ਜਦੋਂ ਗੁਲਾਮ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਸਬਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਛਲਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੂਲਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- 55. ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਛਾਣਨਾ** - ਸਿਆਣੇ ਮਾਪੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਲਚਕਦਾਰ ਵਤੀਰਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।
- 56. ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਣਾ** - ਠੀਕ ਅਗਵਾਈ ਨਾ ਮਿਲਨ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿੱਚ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- 57. ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਪਾਣੀ-ਪਾਣੀ ਹੋ ਜਾਣਾ** - ਕੱਚੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮਨੀਟਰ ਕੋਲੋਂ ਨਕਲ ਮਾਰਨ ਲਈ ਰੱਖੇ ਕਾਗਜ਼ ਫੜੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਪਾਣੀ-ਪਾਣੀ ਹੋ ਗਿਆ।
- 58. ਸਾਹ-ਸਤ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ** - ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਨ ਤੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਨਾ ਦਿਸਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਾਹ-ਸਤ ਮੁੱਕ ਗਿਆ।
- 59. ਸਾਹ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇਣਾ** - ਮਾਤਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਹੀ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੰਦੇ।
- 60. ਸਾਖੀ ਭਰਨਾ** - ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮ ਦੀ ਸਾਖੀ ਭਰਦਾ ਹੈ।

- 61. ਸਿੱਕਾ ਜੰਮਣਾ** - ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਦੀ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਬਹਾਦਰ ਰਾਜੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤੋਪ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਫੁੰਡ-ਫੁੰਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਜਮਾ ਦਿੱਤਾ।
- 62. ਸਿੱਧੇ ਮੂੰਹ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨਾ** - ਉਸ ਹੈਕੜਬਾਜ਼ ਦੀ ਲਾਟਰੀ ਕੀ ਨਿਕਲ ਆਈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਮੂੰਹ ਗੱਲ ਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
- 63. ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਪਾਈ ਲੰਘਣਾ** - ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਉੱਪਰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਭੈਤੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਈ ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਲੰਘ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੀ।
- 64. ਸਿਰ ਸਿਹਰਾ ਆਉਣਾ** - ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੌ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਆਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਾਡੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਸਿਰ ਹੈ।
- 65. ਸਿਰ 'ਤੇ ਖੱਢਣ ਬੰਨ੍ਹਣਾ** - ਦੇਸ-ਭਗਤ ਸਿਰ 'ਤੇ ਖੱਢਣ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਏ।
- 66. ਸਿਰ ਖਾਣਾ** - ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫਰਮਾਇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠੋ। ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਨਾ ਖਾਓ?"
- 67. ਸਿਰ ਖੁਰਕਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਾ ਹੋਣਾ** - ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਏਨਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰ ਖੁਰਕਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।
- 68. ਸਿਰ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰਨਾ** - ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਸਿਰ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- 69. ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਹੱਥ ਰੱਖਣਾ** - ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਮਸਤ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ।
- 70. ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਕੁੰਡਾ ਨਾ ਹੋਣਾ** - ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਕੁੰਡਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਗੜ ਗਈਆਂ।
- 71. ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਜੂੰ ਨਾ ਸਰਕਣਾ** - ਹੁਣ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਰੋਂਦਾ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਤੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਜੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੀ।
- 72. ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਨੱਸਣਾ** - ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਜੇਬ-ਕਤਰਾ ਸਿਰ ਉੱਤੋਂ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਨੱਸ ਗਿਆ।
- 73. ਸਿਰ-ਪੈਰ ਨਾ ਹੋਣਾ** - ਵਕਤਾ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਹਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰ-ਪੈਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਾ ਪਿਆ।
- 74. ਸਿਰ-ਧੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਉਣਾ** - ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਿਰ-ਧੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ।
- 75. ਸਿਰ ਨਾ ਚੁੱਕਣਾ** - ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ।
- 76. ਸਿਰ-ਮੱਥੇ ਉੱਤੋਂ ਮੰਨਣਾ** - ਠੀਕ ਗੱਲ ਸਿਰ-ਮੱਥੇ ਉੱਤੋਂ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ।
- 77. ਸਿਰ ਮਾਰਨਾ** - ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਥੋੜੀ ਜਿੰਨੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਮੈਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।
- 78. ਸਿਰੋਂ ਨੰਗੀ ਹੋਣਾ** - ਅਵਤਾਰ ਕੋਰ ਦਾ ਪਤੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਨੈਕਰੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰੋਂ ਨੰਗੀ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ।
- 79. ਸੁਹਾਗ ਲੁੱਟ ਲੈਣਾ** - ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਹਾਗ ਲੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- 80. ਸੁੱਕ ਕੇ ਤੀਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ** - ਲੰਮੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸੁੱਕ ਕੇ ਤੀਲ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
- 81. ਸੁੱਕਣੇ ਪਾ ਛੱਡਣਾ** - ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਘੰਟੇ ਲੇਟ ਆਇਆ ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਘੰਟੇ ਸੁੱਕਣੇ ਪਏ ਰਹੇ। ਜਾਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਏਨੀ ਹੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾ ਛੱਡਿਆ?
- 82. ਸ਼ੇਖਚਿਲੀ ਦੇ ਪਲਾਅ ਪਕਾਉਣਾ** - ਵਿਹਲੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਸ਼ੇਖਚਿਲੀ ਦੇ ਪਲਾਅ ਪਕਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- 83. ਸੇਕ ਲੱਗਣਾ** - ਜੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਬਦਅਮਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੇਕ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

84. **ਸੁਰ ਮਿਲਨਾ** - ਦਸਵੀਂ ਨੂੰ ਪੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਚੰਗੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਆਸ ਹੈ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਵੇਗਾ।
85. **ਸੁੱਤੀ ਕਲਾ ਜਗਾਉਣਾ** - ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣੀ ਸੁੱਤੀ ਕਲਾ ਜਗਾਉਣਾ ਹੈ।
86. **ਸੁੱਖ ਦੀ ਨੀਂਦਰੇ ਸੋਣਾ** - ਪਰੀਖਿਆ ਮੁੱਕਣ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਦੀ ਨੀਂਦਰੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ।
87. **ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਉਣਾ** - ਜੰਗ ਬੰਦ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਭ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ।
88. **ਸੁੱਕੇ ਬਾਗ ਹਰੇ ਹੋਣਾ** - ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਅਤਿ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜਾਈ ਕਰਵਾਈ। ਜਦੋਂ ਉਹਦੀ ਨੈਕਰੀ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਬਾਗ ਹਰੇ ਹੋ ਗਏ।
89. **ਸੋਰ ਹੋ ਜਾਣਾ** - ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਘਰ ਵਾਲੇ ਘਬਰਾ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੋਰ ਹੋ ਗਏ।
90. **ਸੋਰ ਦੀ ਮੁੱਛ ਫੜਨਾ** - ਦੁਸਮਣ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵੱਲ ਤੱਕਣਾ ਸੋਰ ਦੀ ਮੁੱਛ ਫੜਨਾ ਹੈ।
91. **ਸੈਲ-ਪੱਥਰ ਹੋਣਾ** - ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਅਤੇ ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਉੱਤੇ ਬੰਬ ਡਿਗਣ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਜਿਹੜੇ ਬਚ ਵੀ ਗਏ ਉਹ ਸਦਮੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਸੈਲ ਪੱਥਰ ਹੋ ਗਏ।
92. **ਸੋਹਲੇ ਸੁਣਾਉਣਾ** - ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ ਕਈ ਮਾਪੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲੜ ਕੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸੋਹਲੇ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।
93. **ਸੋਤਰ ਸੁੱਕ ਜਾਣਾ** - ਕਈ ਬੱਚੇ ਏਨੇ ਕੋਮਲ-ਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੋਤਰ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
94. **ਸੋਨੇ 'ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ** - ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਸੀ ਹੀ ਪਰ ਉਹਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਸੋਨੇ 'ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੰਗ ਹੀ ਬੱਛ ਗਿਆ।
95. **ਸੋਨੇ ਦੀ ਲੰਕਾ ਬਣਾਉਣਾ** - ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮਸਾਂ ਰੇਟੀ-ਟੁਕ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਲੰਕਾ ਬਣਾਉਣਾ।
96. **ਸੈ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁਕਾਉਣਾ** - ਸੈ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁਕਾਵਾਂ - ਵਿਦਿਆ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਵੇ।
97. **ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਲਾਉਣਾ** - ਸ: ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ।